

Secretariaat St. Roechama - Claes de Jongestraat 31 - 2957AD Nieuw-Lekkerland
roechama@filtnet.nl - www.roechama.nl
Rabobank (Gouda) : 36.24.39.486 - K.v.K.nr.:24358678

Reisverslag februari 2007

"Leer mij te doen wat U vraagt, want U bent mijn God, uw goede Geest leidt mij op een effen weg (psalm 143: 10)

"Wie een arme geeft, zal zelf geen gebrek lijden... (Spreuken 28:27)

"Uw geluk is groot Israë! Wie is aan u gelijk? U bent een volk, dat verlost is door de HEERE. Hij is uw schild en uw bevrijder (Deut.33:29)

Eenheid en vertrouwen

Hoe belangrijk is het dat we één zijn. Sowieso als kinderen van God, maar ook als we in Naam van Jezus het Joodse volk troosten en bemoedigen en weduwen en wezen bezoeken. God zij dank, die eenheid was er heel de reis die we mochten maken. Deze keer met 4 busjes en 8 chauffeurs. Danny en Benina van den Bussche uit België, Johan Hoogendoorn en Moshe van Ooijen gingen voor de eerste keer mee. Voor Henk en Alie

Oudijn (met hun dochter Annemarie) was het de derde keer en Wim en Ria gingen voor de zoveelste keer. Juist op zo'n reis met zoveel busjes en personen moet er eenheid zijn,

want je hebt elkaar in alles nodig. Ook moet steeds op veranderende situaties in eenheid worden gereageerd. Voortdurend hebben we daarom alles met gebed en bij een open bijbel gedaan, zowel de voorbereidingen als de hele reis.

Hoe belangrijk is het ook dat we onze hemelse Vader vertrouwen in alle omstandigheden. En dat we Hem voor alles danken en bidden. Hij geeft overwinning en volharding. Op momenten dat het moeilijk was of er onvrede was over de situatie en er aanvallen waren gaf God vertrouwen en antwoord en was er vrede en overgave. We leerden van Hem en ook van elkaar.

Verhinderen

De boze heeft getracht de reis te verhinderen. Bijvoorbeeld door bezorgd te laten zijn over het weer of over de douane. Maar alle aanvallen mochten door geloof worden afgeslagen. De val van de trap van Wim de laatste vrijdagmiddag, waarbij het er naar uitzag dat zijn vinger eraf was, was een regelrechte beproeving. Een operatie leek onvermijdelijk. Direct was er veel gebed in de naam van Jezus en God zij dank op de foto's in het ziekenhuis gemaakt, bleek dat de vinger 'alleen maar' uit de kom was. De pezen en de vinger konden weer op zijn plaats worden gebracht, de vinger werd gespalkt... en de reis kon toch doorgaan.

Fantastisch weer

Zondagmorgen 18 februari om 5 uur vertrokken we vanuit het verzamelpunt in Giessenburg met, voor het eerst in de Roechamageschiedenis, vier busjes. We maakten afspraken om elkaar niet kwijt te raken. We baden en gingen op weg. We zijn elkaar al de 9 dagen ook niet één keer kwijt geweest en het weer... was werkelijk fantastisch. Een verhoging van de gebeden die Danny en Benina daaromtrent hadden opgezonden naar God. Het was vooral Danny's zorg geweest, nadat zij in september aanboden om in februari mee te gaan, dat het zwaar weer zou kunnen zijn.

Het eerste gedeelte hadden we nog mist. In Duitsland na het opkomen van de zon, verdween die echter en reden we onder een strakke blauwe hemel in één keer door naar Hongarije. Vlak voor Boedapest hadden we onze overnachting. De bijbelgedeelten die we lazen gingen over 'geloof dat zonder werken dood is' (Jacobus 2) en over 'een goede boom brengt goede vruchten voort' (Mat.12) We wilden zo graag Jezus liefde laten zien tijdens deze missie aan het Joodse volk en weeskinderen.

De opdracht van Jezus is immers: *"Laat uw licht also schijnen voor de mensen, dat zij uw goede werken mogen zien en uw Vader, Die in de hemelen is, verheerlijken."* Dat was ons aller verlangen.

Grensovergang

Maandagmorgen om 11 uur (Oekr. tijd 12 uur) kwamen we bij de grens aan. Daar ontmoetten we Misja en Juditha van de Joodse organisatie Chesed. Zij zouden ons helpen langs alle loketten te gaan en er voor zorgen dat we de juiste stempels zouden ontvangen.

Dit duurde zo'n 2 ½ uur bij elkaar. De anderen hadden alle tijd om de situatie bij de grens eens op te nemen vanuit het doaunegebouw. Ze verbaasden zich erover hoeveel stempels voor een vlotte overtocht werden 'gekocht' d.m.v. een handdruk met inhoud. Een eerste kennismaking met de corruptie aan de grens. Later vertelde Michael Galin (de directeur van Chesed) ons dat een jaar werken aan de grens voor 'oneerlijke'

mensen voldoende oplevert om een villa te laten bouwen.

Na deze vlotte grensovergang werden we hartelijk bij Chesed ontvangen. Michael's maagoperatie in Boedapest (vorig jaar juli, toen wij er ook waren) bleek geslaagd. De anderen waren ook gezond. We maakten afspraken voor de komende dagen en gingen daarna naar Rita en 'haar' organisatie Zhyttya om de extra spullen die we voor hen hadden meegenomen alvast uit te laden. Het hele team was zeer ijverig bezig kaarten en enveloppen te schrijven. A.s. zondag is het Poeriem en deze organisatie feliciteert elke Joodse man of vrouw of familie met dit feest d.m.v. een zelf ontworpen kaart. Bovendien sturen ze hen een boekje toe met daarin het hele

verhaal van Esther en Mordechai; het bijbelboek Esther. We hadden heel veel papier meegekregen van drukkerij Schuurman uit Papendrecht. Dat kwam wel heel goed van pas. De volgende morgen al toonde Rita ons het boekje gedrukt op 'ons' papier.

We gingen naar ons appartement in hotel Nehemia, waar we alle nachten zouden doorbrengen. Dit christelijk hotel was voor ons ook een zegen, we konden samen de dag beginnen en afsluiten, samen ontbijten en hadden een gezamenlijke keuken.

Zes bezoeken

Met de ouderenwerkster van Chesed, Olga, en met Juditha, die de zorg voor de kinderen heeft, bezochten we dinsdag 5 families. Bij de eerste vrouw Agnes Margolina kregen we een triest levensverhaal te horen. Omdat haar ouders gestorven waren moest zij voor haar jongere broertjes zorgen. Ze leerde een man kennen, kreeg een zoon, maar de vader moest als soldaat dienen in het leger in Hongarije. Zij werd wreed van haar man gescheiden; zij kreeg geen toestemming de grens over te gaan. Zij ging met haar kind en broertjes in Uzgorod wonen. We hebben niet doorgevraagd maar begrepen dat haar man hen nooit meer naar hen heeft omgekeken.

We gingen ook op bezoek bij de weduwe Inna Myrdina. Geboren voor de oorlog in 1937. Zij met haar zoon Sergey zijn ook opgenomen in het adoptieplan. Sergey is gehandicapt en heeft een heel slecht gezichtsvermogen. Hij begon direct zijn verhaal over zijn religie. Dat hij van Russisch Orthodox nu terecht is gekomen bij de Slavische kerk. Uit zijn verhaal bleek dat hij erg bezig is met het mysterie achter het woord. Wij getuigden van Jesjoea die de weg, de waarheid en het leven is. Ook vertelden we iets van wat God doet onder christenen in Nederland wat betreft terugkeer naar bijbelse wortels.

Het derde bezoek was bij Lydia Buzlova. Een klein vrouwtje dat blind geworden was als gevolg van haar suikerziekte. Zij woont met haar getrouwde kleindochter in hetzelfde appartement. Haar aangetrouwde kleinzoon was ook thuis. Hij werkte normaal gesproken op school, maar was i.v.m. een heersende epidemie op die school nu thuis.

Bij het vierde echtpaar waren we al eens eerder geweest. Victor Zukhar ontving ons hartelijk. Zijn

vrouw lag op bed, zij heeft de ziekte van Alzheimer. Ze was hard achteruit gegaan volgens Olga. Hij verzorgt haar heel erg goed en doet alles in het huishouden. We zijn blij dat zij ook in het

adoptieplan zitten.

Het vijfde bezoek was bij kleindochter en oma Baivelman. We mochten een pakketje afgeven dat de adoptieouders in Nederland hadden meegegeven.

Het was ondertussen avond geworden. We waren via Rita van Zhyttya uitgenodigd om te eten bij de Joodse weduwe Elvira Vagan.

Vinger ten goede

Danny en Wim vergezelden ons alleen bij de eerste twee bezoeken, omdat zij daarna met hun busjes naar de plaatselijke douane moesten voor het inklaren van de goederen. Nog even wachten .... op de laatste stempel, nog even een declaratiefout (van de douane) herstellen, nog een uurtje, nog een uurtje en na 5 uur wachten kregen we de busjes toch niet mee. Er waren een paar medische artikelen bij (krukken en rollators!!), waar speciale toestemming voor moet worden verleend. Deze spullen zouden in een verzegelde ruimte bij de douane achter moeten blijven. Maar dat zou een ramp betekend hebben. Allebei de busjes ontladen, om de her en der verspreid liggende medische spullen te kunnen vinden, zou al een hele klus geweest zijn, maar daarna de spullen weer inladen en om ze dan bij Chesed weer uit te moeten laden zou onmogelijk zijn geweest. (de busjes zitten daarvoor te vol) We hebben gebeden dat dit toch niet zou hoeven te gebeuren. Maar het zag er de volgende dag niet goed uit. Weer lang wachten en uiteindelijk met de directeur Michael naar de douane. En daar

gebeurde iets moois. Michael zei tegen de douanebeambte: "De spullen uitladen bij de douane is voor deze man niet mogelijk, hij heeft een gebroken vinger en kan niets doen." Toen gaf hij toestemming om de

busjes mee te nemen en ze bij Chesed te ontladen. Maar Misja moest zijn woord geven dat hij de medische spullen de volgende morgen om negen uur zou terugbrengen bij de douane. De 'vinger' heeft meegewerkt ten goede. Dank U hemelse Vader.

Geduld en getuigenis

We leerden bij de douane opnieuw om geduld te hebben. Geduld is echt een Gave! En ook om Gods tijden te accepteren. Hij heeft Zijn eigen agenda. De tweede middag, woensdag, dat we moesten wachten, bracht Michael ons samen met Juditha naar een cafeetje in de buurt van de doaune. Daar ontstond een gesprek en kregen we de gelegenheid te getuigen van de wonderen

die God gedaan heeft. En ook konden we spreken over wat God ons als christenen aan het leren is wat betreft terugkeer naar de Bijbelse wortels en de eenheid die er is met het Joodse volk. Vooral Juditha was hongerig naar het Woord van God en naar Jesjoea. Danny kon ook zijn getuigenis geven hoe hij de Heere Jezus heeft leren kennen als zijn Redder.

Maria en Arthur

Terug naar de dinsdagavond. Hoewel het allemaal laat was geworden, besloten we toch 's avonds naar Maria en Arthur te gaan. De vrouw met haar zoon, die we in november 2005 ook bezochten. Zij was al jong weduwe omdat haar man overleden is aan de gevolgen van de Tjernobilramp. Als gevolg van een infarct heeft ze weinig kracht in haar rechterarm. Het weerzien was hartverwarmend.

Er vond ook iets bijzonders plaats. Danny nam Wim even apart om te vragen hoe het adoptieplan werkte. Hij en Benina dachten erover dit gezinnetje te adopteren. 10 minuten later besloten ze het inderdaad te doen en vertelden dat aan Maria. Toen kwam bij Benina in herinnering wat ze ook al aan Danny had verteld: *"De laatste nacht dat wij bij Wim en Ria overnachtten kreeg ik het beeld van een vrouw voor me; een vrouw met rood haar en een zwarte jas. Ik heb het Danny verteld. Op het moment dat we besloten Maria en haar zoon te adopteren, zag ik het beeld weer. God heeft haar met haar zoon uitgekozen dat wij hen zouden helpen."* Maria heeft inderdaad rood haar en was in het zwart gekleed. Het was een emotioneel moment van beide kanten. Maria en Arthur hebben het gevoel dat ze twee pleegouders hebben gekregen.

Woensdag

Deze dag zouden we met Rita, Vika en Valya van Zhyttya Joodse mensen bezoeken die we via hen adopteren. Omdat Danny en Wim opgeroepen zouden kunnen worden om bij de doaune te komen, besloten we eerst in Uzgorod te blijven en Zina Koegal te bezoeken. Wij noemen haar 'de rattenvrouw'. De laatste keer dat we haar

bezochten toonde ze beten van ratten op haar armen. Prijs de Heer dat is nu voorbij. Dankzij het adoptiegeld zijn nu alle muren gestucadoord en de vloeren met planken dicht gemaakt. De woonkamer zag er een stuk verzorgder uit. En Zina oogde ook veel gelukkiger. Zij kent Jesjoea en komt ook regelmatig naar de gemeente van Rita en haar team.

Drie bezoeken

Hierna gingen twee busjes naar drie geadopteerde Joodse families op een uur rijden van Uzgorod o.a. in Berezny. Dat is een zigeunerdersdorp. Anna Loepich woont daar met haar ernstig zieke man

Daarna op bezoek bij Maria Mitra, die samen met haar dochter en kleindochter in heel arme omstandigheden leeft. Beide vrouwen zijn door hun mannen verlaten. Zij gingen 6 jaar geleden naar Rusland om werk te zoeken en keerden niet meer terug.

Daarna nog naar een oma die met haar kleindochter samen was. We baden met haar en lieten ook kleding en speelgoed achter en een prachtig gebreide spreid door een gehandicapte vrouw (polio) in Nederland gemaakt.

Weeshuis Vinogradova

Donderdag morgen na het ontbijt gingen we direct naar Rita. Toen met drie busjes naar Vinogradova, twee uur rijden van Uzgorod.

Onderweg begon het te regenen. Het is de hele dag niet meer droog geworden. Het maakte alles nog triester en ook het rijden werd er niet gemakkelijker op. Normaal kan je schatten hoe diep de kuilen zijn, maar als ze vol met water staan, moet je maar hopen dat ze niet te diep zijn om door te rijden.

Soms zwalkten we van de ene kant van de weg naar de andere, op zoek naar de meest veilige doorgang.

Ook in Vinogradova brachten we weer minstens drie uur bij de douane door. We hadden

de papieren dinsdag al mee kunnen geven met de directrice van het weeshuis die 'toevallig' in Uzgorod was. Woensdag waren de papieren al bij de douane gebracht en was de hele procedure gestart. Toch bleek dat er nog meer tijd nodig was. Met alle papieren romslomp. Uiteindelijk werden de busjes op hun inhoud gecheckt en konden ze uitgeladen worden. Dat verliep met de vele helpers uit het weeshuis zelf heel vlot. We lieten veel mooie kleding, speelgoed (tennisrackets, tafeltennisbladjes, 5 stepjes, springtouwen), fietsen, hobbelpaarden enz. achter. Het was een opluchting dat nu alle vier de busjes leeg waren.

Toen gingen we verschillende groepen weeskinderen langs met een kadootje; een bloknootje, pen en potlood, voor de meisjes een kralensetje en de jongens kregen een 'supportersbusje' die we van de plaatselijke Plus van der Wal hadden meegekregen.

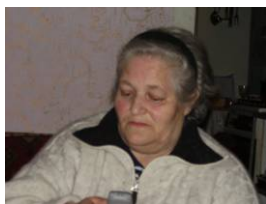
Die bezoeken waren erg emotioneel. Sommige kinderen gingen direct om de nek van één van ons en vroegen: *"Ben jij mijn papa, mama? Pak me!"* Een paar 'durfden' voor ons iets op te zeggen en één groep zong en danste bij de piano voor ons.

We zagen veel liefde bij de begeleiders. De kinderen worden zeker goed verzorgd, maar een papa en mama vervangen en de warmte en liefde van een gezin nee dat is niet mogelijk. We lieten met pijn in het hart deze kinderen achter. God houdt van hen en we bidden dat ze Hem als Vader in Zijn geweldige liefde mogen leren kennen.

Moishey Usherovich

We moesten ons haasten, want Rita had een bezoek afgesproken bij Moishey Kats Usherovich in Gust. Deze man, het hoofd van de plaatselijke synagoge, is ook in het adoptieplan opgenomen.

Bovendien worden zijn medicijnen tegen de prostaatkanker via de Stichting Roechama betaald.

We werden daar zo allerhartelijkst ontvangen door hem en vooral zijn vrouw. Ze had voor ons gebakken en natuurlijk moesten we de druivensap drinken die ze zelf hadden bereid. Moishey vertelde dat hij in een kamp gezeten had

en liet zijn kampnummer zien. Toen Danny dat filmde en erbij vertelde dat hij zijn nummer op zijn arm heeft staan, beginnend met de letter A werd het hem even te veel. Tranen van

mee'lijden' werden vergoten. Het was goed om mee te maken.

Het was een bemoedigend samenzijn. Rita herhaalde nog eens hoe ze samen gebeden hadden voor medicijnen voor Moishe en dat ze al haar vrienden in binnen- en buitenland had gemaïld en gevraagd of iemand kon helpen. Het antwoord kwam toen Ria belde en zei dat wij als Stichting Roechama in geloof dit op ons wilde nemen. Wim vertelde hoe in de samenkomst op sjabbat deze vraag was voorgelegd en dat er zoveel reactie is gekomen dat de medicijnen voor minstens een jaar en als het nodig mocht zijn nog langer betaald kunnen worden. Een prachtig getuigenis hoe God werkt. Rita vroeg daarna aan Danny om zijn getuigenis te geven, hoe hij de Heere Jezus heeft leren kennen. Jesjoea heeft zich in Jeruzalem aan hem geopenbaard en dat heeft hem tot een totaal ander mens gemaakt. Zichtbaar onder de indruk werd er geluisterd. Daarna zongen we nog Hebreeuwse en hebben we gebeden voor genezing in de naam van Jesjoea.

Na een hartelijke afscheid toonde de zoon Vladimir ons de in verval geraakte synagoge. Je kunt aan alles zien dat het aantal Joden in Oekraïne steeds minder wordt. Nog geen 30 jaar geleden, zo vertelde Vladimir, stonden de mensen nog zo dicht op elkaar in de synagoge dat geen verwarming nodig was. De plaats waar nu nog samenkomsten worden gehouden is in een klein vertrek van het grote gebouw. Vladimir toonde vol trots enige Torarollen.

Voldaan en vol indrukken namen we afscheid en haasten ons om nog op tijd in ons hotel te zijn in Uzgorod. Daar wachtte Koen al op ons. Hij was vanuit Vinnitsa met de nachttrein gekomen.

Oorspronkelijk zou hij zich dinsdag al bij ons voegen, maar hij had onverwachts nog een paar oliem te vervoeren met zijn busje.

Mykatsevo

Michael van Chesed vroeg of we hen wilden helpen op vrijdagmorgen. Hun eigen busje was in reparatie en er moesten 98 voedselpakketten naar Mykatsevo worden gebracht. Tegelijk met vele andere dozen met spullen. We vonden het een eer dit te mogen doen. We reden met twee busjes bijna een uur en parkeerden bij het Joodse centrum midden in de stad. Daar werden we ook weer hartelijk ontvangen,

kregen een rondleiding in de zaal waar veel uit de geschiedenis was tentoongesteld. De oprichter van de stichting ter herinnering aan de Joodse oorlogshelden sprak ons toe. Juist deze dag 23ste februari bleek een feestdag ter ere van deze helden. We zagen foto's van het ghetto van Mykatsevo. De straat was in de buurt, dus liepen we ernaar toe. Een plaguette aan het begin van de straat markeert het hele gebeuren. Duizenden Joden hebben daar opgesloten gezeten en zijn omgekomen.

We werden uitgenodigd om in de eetzaal, waar ook arme Joodse mensen en overlevenden van de holocaust dagelijks hun warme maaltijd krijgen, te komen eten. Het eten was eenvoudig maar lekker. Er komen dagelijks meer dan 30 Joodse mensen eten en op de sjabbat houden ze ook een soort bijeenkomst in de zaal.

Er was geen tijd om te wachten om de Joodse mensen ook in deze zaal te zien eten. We moesten uiterlijk half 3 in Uzgorod terug zijn om iets bijzonders mee te maken.

Sjabbatviering

De vorige keer juli had Rita al belangstellend gevraagd naar onze gemeente en spraken we uitvoerig over de sjabbat. Ze vertelde dat ze ook graag sabbat wilde vieren. Nog maar een paar maanden geleden schreef Rita ons dat ze begonnen waren met een aantal Joodse mensen op vrijdag sjabbat te vieren.

We mochten daar (met 4 personen) bij aanwezig zijn. Normaal komen er wel 10-14 Joodse mensen, deze keer waren het er 'maar' 7 in verband met de viering van het boven al genoemd 'herinneringfeest'.

Indrukwekkend hoe de Schrift werd voorgelezen: Psalm 119: 1 – 120 en hoe er uitgenodigd werd het vervolg (nog 7 gedeelten beginnend met een Hebreeuws letter) thuis te lezen. We zongen samen Hebreeuwse liederen. Er was een korte pauze en daarna werd het Nieuwe Testament gelezen: Mattheus 25 in zijn geheel, met het oog

op wat het Koninkrijk van God nu eigenlijk inhoud. Er werd aandachtig geluisterd en soms vragen gesteld en beantwoord. Daarna werden de sjabbatkaarsen aangestoken door een vrouw die de beracha uit haar hoofd had geleerd. De zegen over het brood en de wijn werd door een oude Joodse man in het Jiddisch uitgesproken en daarna deelden we het brood en de wijn. Daarna was er nog een gezellig samenzijn met drinken, Hollandse stroopwafels en veel praten samen.

Hier gebeurde werkelijk iets fantastisch; gelovigen uit de heidenen lezen het Woord voor en leren de Joodse mensen de Sjabbat te vieren. De vertrouwensbasis van dit alles is gelegd door Rita en haar team door een jarenlang liefdebetoon. We zagen met eigen ogen hoe 'tot jaloersheid verwekken' in de praktijk gestalte krijgt.

Sabbatsrust

Henk en Alie gingen vrijdagmiddag met hun dochter Annemarie bij de Revta familie op bezoek voor een paar dagen.

Vol dankbaarheid keerde de rest van de groep terug naar het hotel en vierden daar ook met elkaar nog sjabbat en hadden diepgaande gesprekken.

Zaterdagmorgen namen we eerst afscheid van Danny en Benina. Hun hoogzwangere dochter heeft hen nodig omdat haar man voor zijn werk weg moet. Zij kwamen zondagmorgen al veilig in Oostende aan.

Wij moesten we nog even langs Rita om nog wat kleine dingetjes af te geven én om afscheid te nemen. Er zijn opnieuw banden gelegd en we hopen en bidden dat we nog lang samen mogen werken in de wijngaard van de Heer tot zegen van het Joodse volk en tot eer van Hem.

We brachten de rest van de sjabbat samen door in het hotel. We hadden goede gesprekken en kwamen bij van alle inspanningen en indrukken.

Corruptie

's Avonds waren we nog bij de directeur Michaël en zijn vrouw uitgenodigd. We hebben daar genoten van heerlijke eigengebakken gerechten en luisterden naar de verhalen over de droevige situatie waarin Oekraïne in het algemeen verkeerd; 70-75 % van de Oekraïners leeft onder de armoede grens. 20 % behoort tot de middenklasse en 6 % is werkelijk rijk. De verschillen worden alleen maar groter en politiek gezien is er weinig hoop.

De corruptie viert hoogtij. Eén verhaal van een Joodse vrouw, die wij al eerder bezochten illustreert dit. Lidia Sadovskaya is invalide geraakt door een aanrijding door een auto. Zij zit nu in een rolstoel. Er zijn al verschillende

rechtzittingen geweest. De dader is een rijk man. Hij heeft iemand omgekocht die zogenaamd de bestuurder zou zijn geweest van de auto. Deze man, die geen geld heeft, kan niets vergoeden. De eis was 3 jaar cel, wat een jaar werd. Maar omdat hij voor zijn zieke moeder moest

zorgen hoefde hij helemaal de cel niet in. Er is niet genoeg geld om de kosten voor een advocaat te kunnen betalen. Michael is zelf een paar keer mee geweest naar een rechtszitting. Nu is er een advocaat gevonden die voor weinig geld voor haar wil pleiten en er zijn nog kansen dat aangetoond kan worden dat de veroordeelde man helemaal niet in de auto reed. Dit speelt al enkele jaren en er is nog niets vergoed. Zelfs alle doktersrekeningen en medicijnen moet de vrouw zelf betalen. Deze vrouw met haar dochter en twee klein dochters zijn gelukkig ook in het adoptieplan opgenomen, zodat ze in ieder geval enige hulp krijgen.

De nabije toekomst van Oekraïne ziet er niet goed uit. Het is voor de Joodse mensen van belang dat zij terugkeren naar het door God beloofde land. Daar alleen is toekomst.

Ook Michaël's hele familie zit in Israël. De zorg om en voor zijn oude schoonmoeder verhindert hen nu naar Israël te gaan.

We kregen bij het weggaan nog een prachtige foto mee van de synagoge van Uzgorod. Altijd willen we ons iets geven als blijk van grote waardering voor de hulp die we mogen geven.

Afscheid

Zondagmorgen namen we afscheid van Chesed en bezochten nog een Joodse kunstenaar. Deze man is beroemd om zijn kunstzinnige glas in lood ramen en lampen die hij maakt. Werkelijk schitterende objecten heeft hij reeds gemaakt.

Henk, Alie en Annemarie keerden terug van de Revta's en toen begonnen we aan de lange terugreis. De grensovergang kostte weer 2 ½ uur. We zagen hoe auto's haast letterlijk binnenste buiten werden gekeerd.

In Hongarije kwamen we in sneeuwbuien terecht, maar hoe dichterbij huis hoe minder neerslag en ook hoe schonere wegen.

We arriveerden maandagavond in Nederland. Het was alsof we weken of zelfs maanden waren weggeweest. Zoveel indrukken, zoveel beleefd, zoveel mensen ontmoet. God zij gedankt voor Zijn bescherming en Zijn bijzondere leiding. We voelen ons klein tegenover zoveel goedheid.

Bovenal willen we Hem danken voor Zijn plan, hoe Joden en christenen op elkaars weg worden gebracht. Hoe alles wordt voorbereid op de komst van de Zoon des mensen. Mogen we allemaal te horen krijgen:

"Wel gedaan gij goede en getrouwe slaaf, over weinig zijt gij getrouw geweest over veel zal ik u stellen; ga in tot het feest van uw heer." (Mat.25:21)

